

اسکراب جراحی دست ها

Surgical Hand Scrub

تهیه و تنظیم

اعضاء هیات علمی

مرکز آموزش ، پژوهش و سنجش مهارت‌های بالینی

سال ۱۴۰۲

عنوان مهارت: شستن دست ها

پیش نیاز: آشنایی با انواع محلول های ضدعفونی کننده و مدت زمان استفاده از هر کدام

هدف کلی: انجام صحیح مهارت

اهداف ویژه:

شستشوی و ضدعفونی کردن دست ها را از نظر مدت زمان و آناتومیک بتواند بدرستی انجام بدهد.

اندیکاسیونهای بالینی:

قبل از انجام تمامی پروسیجرهای بالینی

کنتراندیکاسیون ها:

کنتراندیکاسیونی ندارد

وسایل مورد نیاز جهت شستشوی دست

۱. برس مخصوص اسکراب
۲. سینک اسکراب
۳. محلولهای مخصوص ضدعفونی
۴. ماسک
۵. کلاه
۶. عینک محافظ
۷. ساعت دیواری

نحوه شستن دست ها

بعد از تعویض لباس، ابتدا دستها شسته می‌شوند و هدف اصلی اینکار به حداقل رساندن آلودگی است. برای اینکار معمولاً در مجاورت رختکن یا راهروی اتاق عمل محل شستشو طراحی میشود و از ویژگیهای شیرآلات آن، اینست که سرشیر آنها اهرمی بوده و با اعمال فشار به کمک بازو، زانو یا پا قابل بازو بسته شدن است. برای اسکراب جراحی دست و انگشتان تا ۲ سانتیمتر بالای آرنج به کمک آب و صابون، محلول ضدعفونی کننده (بتادین، هگزاکلروفن یا کلرهگزیدین) و برس بطور دقیق شسته می‌شود. برای این منظور از دو روش **Anatomic Scrub** و **Timed Scrub** استفاده می‌شود.

:Timed Scrub

در اسکراب زمانی، طول مدت شستشو ملاک بوده و به ترتیب زیر انجام می‌شود:

- ۱- ساعت؛ انگشتر و سایر زیورآلات از دستها خارج می‌شود.
  - ۲- لباس اسکراب پوشیده می‌شود.
  - ۳- کلاه؛ ماسک بسته شده و در صورت لزوم عینک مخصوص اعمال جراحی زده می‌شود.
  - ۴- زیر ناخنها بدقت تمیز می‌شوند.
  - ۵- آستینهای لباس اسکراب به اندازه ۴ انگشت بسته تا بالای آرنج تا زده می‌شوند.
  - ۶- شیر آب باز شده و دمای آن تنظیم می‌شود.
  - ۷- پس از خیس کردن هر دو دست، دستها تا بالای آرنج با آب و صابون شسته می‌شوند.
  - ۸- برس اسکراب با مایع حاوی محلول دترژان- آنتی سپتیک آغشته شده و با آن هر دو دست بمدت ۲/۵ دقیقه (در صورت استفاده از کلر هگزیدین ۱/۵ دقیقه) بخوبی شسته می‌شوند. این عمل از زیر ناخنها شروع و به آرنج ختم می‌شود. سپس دستها آب کشیده می‌شود (از انگشتان بطرف آرنج).
- ❖ در صورت در دسترس بودن برس اسکراب یکبار مصرف، بهتر است برای هر دست از یک برس استفاده شود.
  - ❖ از زمان شروع عمل، همیشه باید دستها بالاتر از آرنج نگهداشته شوند (دستها در جلوی سینه و آرنجها خمیده).
  - ❖ طول مدت شستشوی هر دو دست با بتادین ۱۰ دقیقه و با کلرهگزیدین ۶ دقیقه می‌باشد.

:Anatomic Scrub

در این روش دفعات برس کشیدن هر یک از نواحی دست ملاک بوده و به ترتیب زیر انجام می‌شود:

- ۱- ساعت؛ انگشتر و سایر زیورآلات از دستها خارج می‌شود.
- ۲- لباس اسکراب پوشیده می‌شود.
- ۳- کلاه؛ ماسک بسته شده و در صورت لزوم عینک مخصوص اعمال جراحی زده می‌شود
- ۴- زیر ناخنها بدقت تمیز می‌شوند.

- ۵- آستینهای لباس اسکراب به اندازه ۴ انگشت بسته تا بالای آرنج تا زده می‌شوند.
- ۶- شیر آب باز شده و دمای آن تنظیم می‌شود
- ۷- پس از خیس کردن هر دو دست، دستها تا بالای آرنج با آب و صابون شسته می‌شوند
- ۸- حدود ۵ سی‌سی محلول دترژان- آنتی‌سپتیک داخل کف هر دو دست ریخته و دستها بهم مالیده می‌شوند سپس با کمک برس اسکراب هر یک از تمام سطوح دستها در ابتدا و سپس تا آرنج ۱۰ بار برس کشیده می‌شود.

نحوه شستشوی تمامی سطوح دست

دست‌هایمان را درست بشوئیم

سلامتی در دست‌های تمیز شماست

۱ خیس کردن دست با آب کافی	۲ برداشتن مایع به مقدار لازم	۳ مالیدن کف دست‌ها به هم
۴ شستن بین انگشتان و پشت دست با کف دست دیگر	۵ شستن انگشت با حرکت چرخشی	۶ شستن زیر ناخن‌ها با حرکت چرخشی در کف دست دیگر
۷ شستن شیر آب قبل از آبکشی دست‌ها	۸ آبکشی کامل دست‌ها	۹ خشک کردن بهداشتی دست‌ها

آیا می‌دانید؟

هنگام شستشوی دست‌ها این قسمت‌ها:

- بیشتر اوقات شسته نمی‌شود.
- غالباً شسته نمی‌شود.
- گاهی شسته نمی‌شود.
- معمولاً شسته می‌شود.

پوشیدن گان، ماسک و کلاه

تهیه و تنظیم

اعضاء هیات علمی

مرکز آموزش ، پژوهش و سنجش مهارتهای بالینی

سال ۱۴۰۲

عنوان مهارت: پوشیدن گان، ماسک و کلاه

هدف کلی: انجام صحیح پروسیجر

اهداف ویژه:

- ✓ زمان و ترتیب پوشیدن هر کدام را بداند.
- ✓ بدرستی کلاه را بر سر بگذارد.
- ✓ ماسک را بدرستی در ناحیه دهان و بینی ببندد.
- ✓ گان استریل را بدرستی از پک استریل خارج نموده و بپوشد .
- ✓ در نهایت ترتیب و نحوه خارج نمودن هر کدام را به خوبی بداند.

اندیکاسیونهای بالینی:

قبل از انجام تمامی فعالیت های آسپتیک

کنتراندیکاسیونها:

کنتراندیکاسیونی ندارد.

وسایل مورد نیاز جهت شستشوی دست

- ✓ کلاه
- ✓ ماسک
- ✓ عینک یا شیلد محافظ در صورت نیاز
- ✓ گان استریل و پک شده

نحوه پوشیدن کلاه و ماسک

- در اعمال جراحی بزرگ یا طولانی و در مواردی که ساعدها نیز وارد فیلد عمل شوند، پوشیدن گان ضروری است.
- کلاه از افتادن مواد آلوده (مو) به فیلد استریل جلوگیری می کند.
- ماسک نیز مانع ورود قطرات و ترشحات دستگاه تنفسی به فیلد می شود.

- در بخیه زخمهای کوچک یا پروسیجرهایی مانند کاتداز، تنها پوشیدن دستکش استریل کافی است.
- قسمت‌هایی از گان که بسهولة دیده می‌شوند استریل فرض می‌شوند. یعنی قسمتی از آستینها که در زیر قسمت فوقانی بازو است و سطح قدامی گان که بالاتر از مچ دست واقع است.
- اگرچه در ابتدا تمام گان استریل می‌باشد، ولی امکان دارد طرفین، پشت، شانه‌ها و دامن آن در اثر تماس با اشیاء غیر استریل؛ آلوده شود.

نحوه پوشیدن گان:

- بعد از اسکراب دستها و ساعد و بستن ماسک و کلاه، نوبت به پوشیدن گان می‌رسد:
- گان استریل از پک باز شده برداشته می‌شود؛ یا اینکه از فرد دیگری که خود قبلاً اسکراب کرده است، تحویل گرفت.
  - گان از ناحیه گردن گرفته شده و باز می‌شود. در اینحالت باید سوراخ آستین های آن بطرف شخص و رو به بالا باشد. (دستها از انتهای دیگر آستین بیرون نمی‌آیند، بلکه تا بند کشی آستین پیش می‌روند)
  - پرستار سیرکولار از پشت گان گرفته و آن را می‌کشد تا دستهای فرد از گان بیرون بیاید.
  - برای محکم کردن گان بندهای آن در پشت گره زده می‌شود.
- گان تا موقعی استریل فرض می‌شود که خشک بوده و پاره نشده باشد. اگر گان در اثر تعریق یا هر علت دیگری تر یا خیس شود باید غیر استریل فرض کرده و بلافاصله تعویض شود.

در آوردن گان:

نکته مهم در در آوردن گان، خارج نمودن آن به صورت پشت و رو می‌باشد. بطوریکه قستهای بیرونی آن پس از در آوردن در داخل قرار گیرد. اینکار توسط خود فرد یا توسط نرس صورت می‌پذیرد. پس از خارج نمودن گان باید آن را داخل ظرف مخصوص البسه غیر استریل اتاق عمل و در صورت یکبار مصرف بودن آن، داخل ظرف آشفال مخصوص قرار داد

پوشیدن دستکش استریل

تهیه و تنظیم

اعضاء هیات علمی

مرکز آموزش ، پژوهش و سنجش مهارت‌های بالینی

سال ۱۴۰۲

عنوان مهارت: پوشیدن دستکش استریل

هدف کلی: انجام صحیح پروسیجر

اهداف ویژه:

پوشیدن صحیح و استریل دستکش قبل از انجام پروسیجرها

اندیکاسیونهای بالینی:

برای تمام پروسیجرهایی که نیازمند شرایط استریل هستند، پوشیدن دستکش استریل (جراحی) الزامی است.

کنتراندیکاسیونها:

کنتراندیکاسیونی ندارد.

وسایل مورد نیاز جهت شستشوی دست

- ✓ دستکش استریل
- ✓ محلول ضد عفونی کننده دست

نحوه پوشیدن دستکش استریل (جراحی)

دستکش استریل به دو طریقه پوشیده می شود:

۱- روش بسته:

این روش در اتاق عمل کاربرد دارد.

- پس از پوشیدن گان، دستها بیرون آورده شده و در محاذات بند کشی آستین قرار داده می شود.
- یک لنگه دستکش را با یک دست گرفته و در حالیکه دستها هنوز درون آستین قرار دارند، روی دست دیگر گذارده شده، طوری که انگشت شست دستکش به طرف پایین قرار گرفته و انگشتان آن به سوی شانه ها باشد. (قسمت تا خورده دستکش روی بند کشی گان قرار می گیرد).
- لبه پایینی کاف (تا شده) دستکش با انگشتان دستی که دستکش روی آن قرار دارد گرفته شده و لبه بالایی دستکش با انگشتان دست دیگر گرفته می شود.
- قسمت مچ دستکش روی کاف گان کشیده می شود، باید توجه کرد کاف گان به عقب تا نخورد و انگشتان از آستین بیرون نیایند.

- وقتی کاف گان به عقب کشیده می‌شود تا بر روی میج واقع شود، انگشتان دست وارد انگشتان دستکش شده و دست کاملاً به دستکش فرو می‌رود.
- لنگه دیگر دستکش هم به همان طریق پوشیده می‌شود.

۲- روش باز:

- برای پوشیدن لنگه راست دستکش با دست چپ کاف دستکش از طرف داخل گرفته می‌شود.
- دست راست وارد دستکش شده و توسط دست چپ لنگه راست کشیده می‌شود تا انگشتان کاملاً وارد دستکش شود (تا خوردگی کاف دستکش باز نشود).
- انگشتان دست راست زیر کاف لنگه چپ دستکش کرده و دستکش برداشته می‌شود (سطح خارجی دستکش استریل فرض می‌شود).
- دست چپ داخل دستکش شده و با دست راست دستکش کشیده می‌شود تا انگشتان دست کاملاً داخل انگشتان دستکش شود. با انگشتان دست راست تا خوردگی کاف دستکش به روی گان برمی‌گردد.
- با انگشتان دست چپ تا خوردگی کاف دستکش راست برگردانده می‌شود.

پوشیدن دستکش استریل (جراحی) به کمک پرستار اسکراب:

- پرستار اسکراب که خود دارای ماسک، گان و دستکش است، دستکش را باز می‌کند.
- پرستار باید طوری دستکش را بگیرد که انگشت شست آن بطرف فرد باشد.
- دهانه دستکش باید کاملاً باز باشد، تا فرد بدون تماس با دستهای پرستار، دستش را وارد دستکش کند.
- پرستار کاف دستکش را بروی گان می‌کشد.

در آوردن دستکش:

- ابتدا گان درآورده می‌شود به نحوی که پشت و رو شود. با اینکار لبه دستکشها نیز خودبخود برگشته و آنگاه به راحتی دستکشها نیز به حالت پشت و رو درآورده می‌شود. اینکار جهت به حداقل رسانیدن ریسک آلودگی خود شخص لازم است.
- در صورتیکه فرد گان نپوشیده باشد؛ برای درآوردن دستکشها، فقط کافیس دستکشها را به حالت پشت و رو خارج نمایند تا میزان آلودگی به حداقل برسد.